

Unul dintre marii muzicieni ai lumii, primul care a promovat muzica liturgică evreiască în sălile de concert ale lumii, a fost cantorul și muzicologul maramureșean Abraham Adler.

S-a născut la 1 iunie 1916, în Sarasău, într-o familie de evrei: tatăl, Samuel Adler, a fost medicul veterinar al localităților Iapa, Sarasău și Câmpulung la Tisa, mama fiind verișoară cu Elie Wiesel. După școala elementară urmată în satul natal, în anul 1928 se mută cu familia la Sighet, unde urmează gimnaziul și liceul evreiesc. În paralel studiază canto cu profesorul Mendel Hoerer, cantorul prim al Marii Sinagogi Ortodoxe. Talent muzical de excepție, la vârsta de 20 ani pleacă la Cernăuți pentru a studia cu o somitate a vremii, muzicianul Pinchas Spector. Pentru a se putea întreține, se angajează garderobier la Teatrul Evreiesc și cântă în corurile din localitate.

În anul 1950 emigrează în Israel

După efectuarea stagiului militar în armata română, în 1940 se întoarce la Sighet și ocupă funcția de cantor al Marii Sinagogi. Alături de alți tineri evrei, la 10 iunie 1942 este dus la batalionul de muncă forțată, apoi în lagărul de prizonieri de lângă Stalingrad: urmează Siberia și lagărul de prizonieri din Azerbaidjan, de unde este eliberat grav bolnav în anul 1948.

Întors la Sighet, află că întreaga familie a murit la Auschwitz, iar locuința i-a fost ocupată. Rămas fără câpătâi, primește oferta unor rude îndepărtate de a lucra cantor la Sinagoga Ortodoxă "Malbish Arumim" din București, de unde, în anul 1950, emigrează în Israel, unde este angajat tot cantor la sinagogile din Haifa și redactor al secției de muzică al postului de radio. În anul 1955 se căsătorește cu Hilda Miller și acceptă oferta unor sinagogi de renume din Australia. În 1974 se întoarce în Europa, la Viena, unde va locui până la moartea sa survenită la 28 noiembrie 2003. Pionier în domeniul muzicii liturgice evreiești, Abraham Adler a contribuit enorm la renașterea liedurilor - mai ales cele hasidic-ortodoxe din Maramureș, Galiția și

Bucovina - fiind primul muzician care a promovat acest tip de muzică în sălile de concert și la posturile de radio. Lui i se datorează prelucrarea folclorului hasidic maramureșean și lansarea acestuia în repertoriul mondial: a susținut nenumărate concerte în întreaga lume, atât cu orchestre simfonice cât și de jazz și chiar cu trupe de muzică pop-rock. Pe lângă nenumăratele înregistrări și volume de partituri, este autorul celebrei culegeri de muzică liturgică și folclor evreiesc maramureșean "Cantoralische Recitativien", culegere folosită ca material de bază la predarea muzicii liturgice evreiești.

Ioan J. Popescu

Sursa: [Informatia Zilei](#)